

Alkotmánybíróság

1015 Budapest
Donáti u. 35-45.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/01463-2/2020	
Érkezett: 2020 OKT 27.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: db	2

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott [REDACTED] (alatti lakos) **indítványozó**, a köztem és a [REDACTED] **alperes** között, a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 12.K.27.334/2019. számon folyamatban volt eljárásban, a bíróság 12.K.27.334/2019/5. számú végzése, az ezen döntés felülvizsgálata iránt a Fővárosi Törvényszék előtt indított 7.Kpkf.671.389/2019. számú eljárás 7.Kpkf.671.389/2019/4. számú végzése, valamint a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság előtt Kfv.X.37.228/2020. számon folyamatban volt eljárás Kfv.X.37.228/2020/3. számú végzése ellen, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 27. §-a alapján a törvényes határidőn belül az alábbi

módosított alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

1. Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg, hogy a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság **12.K.27.334/2019/5. számú végzése**, a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság **7.Kpkf.671.389/2019/4. számú végzése** és a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság **Kfv.X.37.228/2020/3. számú végzése** alaptörvény-ellenes, és ezért a döntéseket az Abtv. 43.§-a alapján semmisítse meg.
2. Kérem, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy az Mmtv. hatályba lépését megelőzően megállapított rokkantsági nyugellátás alapját képező rokkantsági csoport és az egészségi állapotnak a 7/2012. (II. 14.) NEFMI rendelet alapján elvégzett komplex felülvizsgálat során kapott százalékos értékének a pusztán összevetéséből nem lehet olyan jogi következtetést levonni, hogy az ügyfél állapotában olyan tartós javulás következett be, ami alapján már nem minősül megváltozott munkaképességű személynek, erre a jogi értelemben vett állapotjavulásra hivatkozva, nem lehet az ügyfelet -az erre a kérdésre vonatkozó jogorvoslati lehetőségétől megfosztani.
3. Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg, hogy abban az esetben, ha egy korábban alkalmazott hibás jogi norma, az alap per időpontjában lehetetlenné tette a peres fél számára az egészségi állapotjavulás hibás megállapítása elleni hatékony jogorvoslat igénybevételét és ez az akadály a későbbiekben elhárult, úgy nincs akadálya annak, hogy a peres fél jogorvoslati igényét, egy perújítás keretében érvényesítse.

I. Az alkotmányjogi panasz törvényi befogadhatósági feltételeivel kapcsolatos nyilatkozatok

- 1.** A tisztelt Alkotmánybíróság hatásköre, illetve a jelen alkotmányjogi panasz benyújtására való jogosultságom az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontján, valamint az Abtv. 27.§-án alapul.
- 2.** Az ügyben valamennyi jogorvoslati lehetőséget kimerítettem. sőt a Kúria előtt még rendkívüli jogorvoslati eljárást is kezdeményeztem. Az ügyben nincs folyamatban jogorvoslati eljárás.
- 3.** Az alkotmányossági szempontból vizsgálendő jogszabály az Mmtv. 33/A.§ (1) bekezdésének a) pontja, azon belül a rokkantsági ellátásra jogosult meghatározás értelmezése azokra az esetekre, amelyekben a jogosultság megítélése és megszüntetése nem tényleges, hanem jogi értelemben vett állapotjavulásra hivatkozással történt meg. .
- 4.** Mind a hatóság, mind pedig az eljáró bíróságok a számomra hátrányos következménnyel járó döntéseiket az **állapotjavulás tényére alapultak**, ugyanakkor megállapítható hogy esetemben az állapotjavulás ténye, csak feltételezéseken alapul, tényleges állapotjavulásra vonatkozó orvosi szakvélemények nem állnak rendelkezésre.
- 5.** A tisztelt Alkotmánybíróság a korábban benyújtott 2020. július 14 én kelt kérelmem pontosítására és kiegészítésére szólított fel. A tisztelt Alkotmánybíróság felszólító levelét 2020. 10. 29-én kézbesítették számomra, a 30 napos határidő 2020. október 29-én jár le.

II. Pertörténet és a megsemmisíteni indítványozott bírói döntések ismertetése

II.1. Alapügyi eljárások

6. A Baranya Megyei Kormányhivatal **71-2-06111/2015/9. számú Határozatával** megszüntette az 1997. 03. 21-én, jogerős határozattal megállapított rokkantsági nyugdíjamat. A megszüntetés okaként a NEFMI rendelet 1. számú melléklete alapján elvégzett komplex minősítés eredményét jelölte meg, amelyre hivatkozva megállapította, hogy egészségi állapotomban olyan tartós javulás következett be, ami alapján már nem minősülök megváltozott munkaképességű személynek.

A határozat ellen fellebbezéssel éltem, szerzett jogom figyelembevételét és sérelmének jogorvoslását kértem. A II. fokon eljáró Hatóság a szerzett jogra történő hivatkozásomat figyelmen kívül hagyva az I. fokon hozott határozatot helyben hagyta.

7. A határozatokat bíróság előtt megtámadtam. A kérelmemet a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság **2.M.448/2016/11. számú ítéletével** elutasította. Kereseti kérelmem kizárólag a szerzett jog megsértésének megállapítására irányult, Szükségesnek éreztem ugyan a szakvélemények hibáira felhívni a Bíróság figyelmét, a szakvélemények vizsgálatára irányuló kereseti kérelem azonban megfogalmazásra nem került, így ebben a kérdésben az alap perben eljáró Bíróság nem döntött.

8. A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletének felülvizsgálatát kezdeményeztem. A Kúria az **Mfv. III. 10.581/2017/7. számú ítéletével** kérelmemet elutasította.

9. Az ügyben alkotmányjogi panaszt nyújtottam be. A tisztelt Alkotmánybíróság panaszomat a IV/1173-8/2018. számú végzésével érdemi vizsgálat nélkül visszautasította, mivel kérelmem nem felelt meg az Abtv. 27.§ és 29.§-ában foglalt tartalmi feltételeknek.

II.2. Perújítási kérelem

10. Időközben született két olyan alkotmánybíróági döntés, ami az alapügyben értékelt tényállás hibáira rámutatva, alapvetően más jogi megítélés alá helyezte ügyemet. A törvényes határidőn belül a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt perújítási kérelmet terjesztettem elő. Meggyőződésem volt, hogy a hivatkozott 21/2018 (XI. 14.) AB Határozat tartalma alapján a Bíróság különösebb vizsgálat nélkül helyt ad perújítási kérelmemnek.

A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 12.K.27.334/2019/5. számú végzésével perújítási kérelmemet tárgyalásra alkalmatlannak ítélte meg és elutasította. Az elutasítás indokaként az szerepel, hogy az Alkotmánybíróság határozata jogi érvelést tartalmaz, jogkérdésben pedig nincs helye perújításnak illetve, hogy az alkotmánybíróági határozatot csak az Mmtv. 33/A. § (1) bekezdés a) pont hatálya alá tartozó személyek esetében lehet értelmezni és alkalmazni, esetemben nem, mivel a közigazgatási határozat tartalma alapján én már nem számítok megváltozott munkaképességű személynek.

11. A döntéssel szemben fellebbezést terjesztettem elő a Fővárosi Törvényszék előtt. Fellebbezésemben hivatkoztam arra, hogy az állapotjavulás kérdése nem jogkérdés, hanem ténykérdés, mely ténykérdés sem a közigazgatási eljárás, sem az azt követő bírósági eljárás során nem lett vizsgálva. Hivatkoztam továbbá arra, hogy az Alkotmánybíróság határozatának helytelen értelmezését jelenti az, hogy azokban az esetekben a határozat figyelembe vehető, mely esetekben az ellátást lecsökkentették, ugyanakkor azokban az esetekben, melyekben a hibás szakvélemény azt eredményezte, hogy a korábban rokkantsági ellátásban részesülő ügyfelet az ellátó rendszerből kizárták, már nem lehet a szakvélemény hiányosságaira alappal hivatkozni.

12. A Fővárosi Törvényszék 7.Kpkf.671.389/2019/4. számú végzésével fellebbezésemet elutasította, a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság végzését helybenhagyta. A Fővárosi Törvényszék a tényállásra vonatkozóan kiegészítéssel is élt. Végzésében megállapította, hogy a korábbi peres eljárásban a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság már kifejtette, hogy korábbi jogosultságom nem minősül **jóhiszeműen** szerzett jognak.

Ilyen megállapítást azonban, a 2.M.448/2016/11. számú ítélet nem tartalmaz!

A Fővárosi Törvényszék végzésében megállapította azt is, hogy rendelkezésre áll olyan orvosi szakvélemény, mely **tényleges** állapotjavulást rögzít.

Ilyen orvosi szakvélemény azonban szintén nem létezik!

13. Felülvizsgálati kérelmet terjesztettem elő a Kúria előtt. Korábbi hivatkozásaimon kívül jeleztem a tényállás meghatározásával kapcsolatos eljárási szabálysértéseket is.

A Kúria a Kfv.X.37.228/2020/3. számú végzésével kérelmemet elutasította. Indokolásában megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék végzése nem minősül az ügy érdekében hozott

határozatnak. E körben a Kúria hivatkozott az EBH2005.1223 számú, gazdasági ügyben hozott döntésre.

III. Az Alaptörvény és a nemzetközi szerződés alkalmazandó rendelkezései

- 14. XXVIII. cikk (7) bekezdés:** Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.
- 15. XXIV. cikk (1) bekezdés:** Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részreahlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni
- 16. XXVIII. cikk (1) bekezdés:** Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.
- 17. 28. cikk:** A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.
- 18. Egyezmény az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről - 13. Cikk - Hatékony jogorvoslathoz való jog:** Bárkinek, akinek a jelen Egyezményben meghatározott jogait és szabadságait megsértették, joga van ahhoz, hogy a hazai hatóság előtt a jogsérelem hatékony orvoslását kérje az esetben is, ha e jogokat hivatalos minőségben eljáró személyek sértették meg

IV. A közvetlen érintettség kifejtése

19. Bizonyított tény, hogy 1997-ben törvényes körülmények között, rokkantsági nyugdíjat állapítottak meg számomra. A Rehabilitációs Hatóság számára együttműködő magatartásommal lehetővé tettem, hogy ennek a jogosultságnak a jogi felülvizsgálatát a komplex felülvizsgálat keretében elvégezze. A hatóság nem vitatta és mai napig sem vitatja, hogy a jogosultságot törvényesen, jóhiszeműen szereztem meg. Az sem vitatható, hogy ezt a jogosultságot közel 20 évig birtokoltam, jogosultságom mégis megszüntetésre került. A megszüntetés egyetlen oka pedig egy olyan orvosi szakvéleménynek nem tekinthető közigazgatási határozat, ami indokolásában állapotjavulásra hivatkozik.

20. Az időközben született AB Határozatokra hivatkozva, a későbbiekben részletezett módon, perújítási kérelmet terjesztettem elő. Perújítási kérelmemet a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi bíróság elutasította.

A döntés ellen benyújtott fellebbezésemet a Fővárosi Törvényszék elutasította, lényegében arra hivatkozva, hogy nem jóhiszeműen szerzett jogosultsággal rendelkeztem, illetve arra hivatkozva, hogy az orvosi szakvélemények tényleges egészségi állapotjavulást rögzítenek.

A Törvényszék döntése ellen felülvizsgálati kérelmet nyújtottam be. A Kúria felülvizsgálati kérelmemet érdemi vizsgálat nélkül elutasította.

21. Ügyem véglegesen lezárult, jogorvoslati lehetőségeimet kimerítettem. Ugyanakkor megállapítható, hogy a hatóság és a bíróságok ellátásom törvényes megszüntetésére vonatkozóan egyetlen "bizonyítékra" a NEFMI rendelet melléklete alapján készült szakvéleményre hivatkoznak, mely típusú szakvéleményekről az Alkotmánybíróság már megállapította, hogy alkalmazása az Egyezményben foglalt jogokat sérti, illetve, hogy ennek kizárólagos figyelembevétele, sérti az ügyfél tisztességes hatósági eljáráshoz való alapjogát.

V. A sérelmezett bírói döntések

V.1. A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.27.334/2019/5. számú végzése

22. A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a perújítási kérelmet határidőn belül benyújtott kérelemnek tekintette és a benyújtásának alapját jelentő AB Határozatot, mint új bizonyítékot vizsgálatra alkalmasnak ítélte meg. Perújítási kérelmünket a 21/2018. (XI. 14.) AB Határozat [41] bekezdésére alapoztuk.

"Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben kiemeli: ellentétes az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikkével az a szabályozás, mely a megváltozott munkaképességű személyek ellátásainak rendszerét oly módon alakítja át, hogy annak eredményeként az egyének az átalakítással összefüggésben túlzott terhet viselnek. Túlzottnak tekinthető a teher akkor, ha az egyéb körülmények szignifikáns változása nélkül, pusztán az ellátórendszer jogi kereteinek megváltozása miatt a fogyatékossgal élő személyek jogi értelemben vett állapota anélkül javul és ezáltal az őket megillető ellátás összege anélkül csökken, hogy az érintett személyek tényleges fizikai állapota valójában megváltozna. Ebben az esetben ugyanis nincs olyan, az ellátásra jogosult személy oldalán értékelhető valódi körülményváltozás, amely az ellátás összegének felülvizsgálatát lehetővé tenné az állam számára."

Perújítási kérelmünk előterjesztése során hivatkoztunk arra a lényeges tényre is, hogy a hivatkozott AB Határozat az első olyan alkotmánybírói döntés, amely a korábban kialakult közigazgatási eljárás során alkalmazott joggyakorlatot, azon belül az egészségügyi állapot meghatározásának módját, az Alaptörvény Q. cikk (2) bekezdésének figyelembevételével a nemzetközi Egyezmény szabályai szerint vizsgálta. Ez alapján megállapítható, hogy a korábbi döntések óta a körülmények alapvetően megváltoztak, amit a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak is figyelembe kellett volna vennie döntése során.

Tényként állapítható meg az is, hogy kérelmünkben az alapvetően felhozott kérdésen, az egészségi állapot meghatározásának problémáján kívül, egyéb ellentmondásokra is hivatkoztunk. Ezek azonban kivétel nélkül a tényállás tisztázatlanságával összefüggésben kerültek felvetésre, ezek egyike sem érintett ítélt dolgot.

Utálnék továbbá arra is, hogy a bíróságok által eldöntendő kérdés csak kétségtelen tényállás esetén minősíthető jogkérdésnek, így a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság általános értelemben vett jogkérdésre történő hivatkozása, esetemben megalapozatlan.

23. A Bíróság a perújítási kérelem alapján 2019. július 12-én tárgyalást tartott. A perújítási kérelmet érdemi tárgyalásra alkalmatlannak nyilvánította és perújítási kérelmemet elutasította. Az elutasítás indokaként a Bíróság egyrészt hivatkozott arra, hogy az Alkotmánybíróság határozata jogi érvelést tartalmaz, jogkérdésben pedig perújításnak helye nincs, másrészt hivatkozott arra, hogy esetemre nem értelmezhető az AB határozat tartalma,

mivel a szakvélemények alapján megállapítást nyert, hogy én már nem minősülök megváltozott munkaképességű személynek.

24. A Bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének arra vonatkozóan, hogy az AB határozatra történő hivatkozás miatt vet fel jogkérdést. Önmagában az a megállapítás, hogy az Alkotmánybíróság határozata jogi érvelést tartalmaz, ezért erre hivatkozni jogkérdés, nem tekinthető a törvény által előírt indokolásnak.

Az, hogy adott ügyben mi minősül ítélt dolognak, jogkérdésnek, a vizsgált ítélet indokolása határozza meg. Egyszerű vizsgálattal megállapítható, hogy az alap perben hozott ítélet indokolása, egyáltalán nem kerül összeütközésbe az AB határozat jogi indokolásával. Az alap perben szükségesnek éreztem ugyan, hogy jelezzem a Bíróság számára, hogy az állapotjavulás kérdését már a közigazgatási eljárás keretében tisztázni kellett volna (2017. április 28-i beadvány: Ket. 59. § (5) bekezdés) és jeleztem azt is, hogy az egészségi állapotomban javulás nem történt, erre vonatkozóan azonban nem kértem a Bíróság vizsgálatát és döntését, így ennek megfelelően nem születhetett ezzel kapcsolatban, ítélt dolgot eredményező döntés. Egyetlen ponton érinti az alap per ítéletében a Bíróság az egészségi állapot kérdését. Indokolásában az szerepel, hogy *a Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság felperes egészségkárosodása vonatkozásában állapította meg, hogy az orvosi felülvizsgálata nem szükséges.* Ez az indokolási rész azonban nem jelentheti a perújítási kérelmünk elutasítási alapját.

25. A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság hiányos indokolása miatt egyértelműen nem állapítható meg, de alappal feltételezhető az is, hogy arra a következtetésre jutott, hogy amennyiben a perújítási kérelem alapján az eljárás megismétlésére kerül sor, az a korábbi eljáráshoz képest más eredményre nem vezethet, mert a Bíróság az új eljárásban is kötve lesz a Kúria Mfv.III.10.065/2016/6. számú döntéséhez, amely szerint az állapot releváns meghatározása a hatályos orvosszakmai jogszabályok szerinti százalékos mértékben bekövetkezett javulást jelent. Ebben az értelemben valóban jelenthet ez olyan kérdést, ami felvetheti a jogkérdés problémáját. A Bíróság azonban vélhetően nem vette figyelembe azt a tényt, hogy a hivatkozott AB határozat pont ebben a kérdésben hozott döntést, ebben a döntésben mutat rá a korábbi joggyakorlat hibáira és kötelezően előírta, hogy a korábbi rendszerben létrejött ellátások felülvizsgálata során, a változtatáshoz elengedhetetlen feltétel a tényleges egészségi állapotjavulás vizsgálata és bizonyítása.

A hatékony bírói jogvédelem szabályait megsértve, azt sem vette figyelembe a Bíróság, hogy a korábbi jogi norma megszűnt, a Kúria Mfv.III.10.065/2016/6. számú ítéletét, az Alkotmánybíróság a 3024/2019. (II. 4.) Határozatával Alaptörvény-ellenesnek ítélte meg és megsemmisítette.

26. A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság indokolása szerint a hivatkozott AB határozat esetemre nem értelmezhető. A Bíróság indokolása ebben a vonatkozásban is hiányos. Tény, hogy az Alkotmánybíróság egy egyedi ügyben hozta meg döntését, amely ügyben a nemzetközi Egyezményt sértő hatósági eljárás eredményeként, az ügyfél járandóságát jelentős mértékben lecsökkentették. Az is tény, hogy esetem ettől eltér, mivel esetemben nem csökkentésről, hanem ellátásom teljes megszüntetéséről történt intézkedés. Azt a

lényeges tény azonban a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság nem vette figyelembe, hogy **mindkét esetben azonos**, a NEFMI rendelet 1. számú melléklete alapján megállapított egészségi állapotjavulás, azaz **jogi állapotjavulás a hivatkozási alap**.

A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság végzésének indokolásából egyértelműen az következik, hogy abban az esetben elfogadja az Alkotmánybíróság döntését és iránymutatását, ha a korábbi rendszerben megállapított ellátások felülvizsgálata során a korábbi ellátás csökkenését eredményezi az, az eljárási hiba, mely abban nyilvánul meg, hogy a hatóság nem vizsgálta, hogy az állapotjavulás tényleges, vagy csak jogi értelemben vett állapotjavulás, ugyanakkor ugyanezt a hibát már elfogadhatónak tartja abban az esetben, ha a jogi értelemben vett állapotjavulás már nem csak az ellátás csökkentését, hanem az ellátás teljes megvonását eredményezi.

Lényeges kérdésnek minősül az is, hogy a Bíróság a 33/A. § (1) bekezdésének a) pontjára vonatkozóan tévesen jutott arra a következtetésre, hogy rokkantsági ellátásra nem vagyok jogosult. Értelmezése alapján esetemben nem lehetett az Mmtv. 33/A. § (1) bekezdésének a) pontja alapján ellátást megállapítani. mivel az a feltétel, hogy az ellátásra továbbra is jogosultnak kell bizonyulni, esetemben nem teljesült A feltétel teljesülésének a hiányát pedig, az állapotjavulást megállapító, a perújítással támadott -alapvetően hibás- szakvélemény által látta bizonyítottnak.

27. Lényeges kérdésnek tekinthető, hogy egy olyan közigazgatási határozattal szemben indított jogorvoslati lehetőségtől zárt el a Bíróság, mely közigazgatási határozatról a 3024/2019. (II. 4.) AB Határozat alapján, különösebb vizsgálódás nélkül megállapítható, hogy sérti a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogomat. A perújítási kérelmemben ezért is kértem a Bíróságot, hogy az abszolút eljárási hiba mellett létrejött közigazgatási határozatot, helyezze hatályon kívül és kötelezze alperest új eljárás lefolytatására.

28. Legsúlyosabb eljárási hibának az AB Határozat figyelmen kívül hagyását és annak indokolását tartom. A Bíróság lényegében kizárta mérlegeléséből az AB Határozatot, arra hivatkozva, hogy esetemre az nem értelmezhető. Álláspontom szerint azonban a kérdés megvitatása nélkül ilyen döntést a Bíróság nem hozhat, hatáskörét túllépve, önhatalmúlag nem döntheti el, hogy az Alkotmánybíróság ítéletének milyen értelmezést kell adni. Erre kizárólag az Alkotmánybíróság jogosult. A Bíróság akkor járt volna el helyesen, ha időben jelzi kérelmünkben kifejtett értelmezésünkkel kapcsolatos eltérő álláspontját. Ebben az esetben ugyanis lehetőségünk lett volna még az eljárás megfelelő szakaszában kezdeményezni az Alkotmánybíróság megkeresését a helyes értelmezésre vonatkozóan.

A Pécsi Közigazgatási és munkaügyi Bíróság az ügy érdemét lényegesen befolyásoló körülményt, az **állapotjavulás kérdését** és annak vizsgálatát, hogy az AB határozatban szereplő jogi indokolások esetemre is vonatkoznak-e, az Alaptörvény 28. cikkében foglalt értelmezési szabályokat sértő, téves jogértelmezéssel **kivonta a bizonyítandó, illetve bizonyítható kérdések köréből**, így a bizonyítás lehetőségének megtagadásával megsértette a tisztességes eljáráshoz fűződő jogomat.

V.2. A Fővárosi Törvényszék 7.Kpkf.671.389/2019/4. számú végzése

29. A Törvényszék fellebbezésünket lényegében öt indokra hivatkozva utasította el. Megállapította, hogy kérelmem jogkérdésnek minősül, a hivatkozott AB Határozat esetemre nem vonatkozatható, az egészségi állapot vizsgálatát még a korábbi peres eljárás során nekem kellett volna kezdeményeznem, korábban nem jóhiszeműen szerzett jogosultsággal rendelkeztem, valamint arra, hogy a közigazgatási eljárás során készült szakvélemények tényleges állapotjavulást rögzítenek.

30. A Törvényszék jogkérdésre vonatkozó indokolása lényegében abból áll, hogy perújítási kérelmem az Alkotmánybíróság határozatában kifejtett jogi érvelésen alapult, ebből következően azt jogkérdés lévén nem lehetett perújítási igény alapjaként érvényesíteni. Ebből az indokolásból azonban továbbra sem derül ki, hogy az egészségi állapot ténykérdését, miért tekinti a Törvényszék jogkérdésnek illetve, hogy az alap perben hozott ítélet melyik indokolási részére, mely jogértelmezésre vonatkozóan áll fenn az említett jogértelmezési ellentét. Feltételezhető, hogy a Törvényszék a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz hasonló módon, nem vette figyelembe, hogy az a korábbi joggyakorlat, mely az egészségi állapot ténykérdését jogkérdésként értelmezte, az Alkotmánybíróság 3024/2019. (II. 4.) Határozatával, végérvényesen megszűnt.

31. A Törvényszék megállapította, hogy az Mmtv. 33/A. § (1) bekezdés a) pontja esetemre nem vonatkozatható. A Törvényszék álláspontját azzal indokolta, hogy míg az AB határozatban vizsgált ügy esetében az érintett felperes az átminősítést követően is rokkantsági nyugdíjban részesült, addig esetemben az állapítható meg, hogy én 2012-től számítva már nem rokkantsági nyugdíjban, hanem rehabilitációs ellátásban részesültem. így nem lehetett kiindulni az Alkotmánybíróság határozatában kifejtettekben, mivel az egy olyan személy ellátására való igény megváltozását vizsgálta, aki folyamatosan, tehát 2012. január 1. után is rokkantsági nyugdíjban részesült. A Törvényszék ilyen jellegű megkülönböztetése azonban nem csak nehezen értelmezhető, teljes mértékben elfogadhatatlan is.

A Törvényszék a különbségtétel jogszerűségének alapját a komplex minősítés során, a NEFMI rendelet 1. számú melléklete alapján elvégzett, új minősítés végeredményében látta. Indokolásából az következik, hogy esetemben a hatóság az évekkel később elvégzett egészségügyi felülvizsgálat eredményére hivatkozva, visszanyúlt a 2012-es átminősítés időpontjához és rokkantsági nyugdíjamat jogszerűen és véglegesen megszüntetve, egy más ellátást (rehabilitációs ellátást) állapított meg számomra, míg azoknak az ügyfeleknek, akiknek az orvosi felülvizsgálat eredménye legalább 40%-os egészségkárosodást mutatott ki, a rokkantsági nyugdíja nem 2012-ben, hanem csak a komplex minősítés során lett átalakítva. Nem világos azonban, hogy a Törvényszék miért tekint egy ilyen jellegű visszamenőleges hatályú döntést jogszerűnek, ahogy az sem derül ki indokolásából, hogy miért nem vette figyelembe a hivatkozott AB határozat tartalmát arra vonatkozóan, hogy önmagában a NEFMI rendelet melléklete alapján készült szakvélemény nem elegendő a tényleges állapotjavulás igazolására.

További súlyos problémának tekinthető, hogy a Törvényszék döntése összeütközésbe került az alap perben kifejtett bírói jogértelmezéssel és indokolással.

"Megjegyzi a bíróság, hogy a felperes által hivatkozott jogsérelem esetlegesen az ellátás átalakításakor állhatott volna fenn, de az azt megállapító határozat ellen a felperes jogorvoslattal nem élt."

Az alap perben a bíróság már megállapította, hogy az átminősítés 2012-ben megtörtént, az átminősítésről a hatóság határozattal döntött, A Törvényszék indokolásából azonban az következik, hogy ezt a korábbi bírói döntést vitatja, álláspontja szerint az átminősítésről a hatóság csak évekkel később 2016-ban döntött. A Fővárosi Törvényszék határozott álláspontja szerint ítélt dolog vonatkozásában nincs helye perújításnak. Alappal merül fel a kérdés, hogy az ítélt dologra vonatkozó szabályokat a Törvényszék magára nézve miért nem tekinti kötelező érvényű szabálynak? Miért fejt ki az alap perben kifejtett bírói jogértelmezéssel merőben ellentétes jogértelmezést?

32. A Törvényszék indokolásában hivatkozott arra is, hogy az alap perben jogi képviselővel jártam el és nem kértem szakértő kirendelését a szakvélemények megalapozottsága körében, azaz bizonyítási kötelezettségemnek nem tettem eleget. A Törvényszék azonban a bizonyítási kötelezettség kérdésében, több szempontból is súlyosan téved.

Kizárólag akkor állna fenn bizonyítási kötelezettségem, ha azt vitatnám, hogy a hatóság egészségi állapotom meghatározása során a NEFMI rendelet 1. számú mellékletében foglaltaktól eltérő módon határozta meg egészségi állapotom mértékét. A bizonyítási teher ebben az esetben valóban az én vonatkozásomban értelmezhető. Esetemben azonban nem arról van szó, hogy helyesen, a rendelet előírása szerint határozta-e meg a hatóság a besorolási értéket, hanem arról, hogy tényleges állapotjavulást jelent-e az, ha az új szempontrendszer szerint készült egészségi állapot százalékos értéke kedvezőbb egészségi állapotot mutat, mint a korábbi vizsgálat százalékos értéke. A hatóság állítása szerint ezt a különbséget úgy kell értelmezni, hogy a vizsgált személy egészségi állapotában javulás történt. **Ennek az állításnak, az állapotjavulásnak a bizonyításáról van tehát szó.** Ennek a kérdésnek a bizonyítása pedig nyilván azt terheli, aki ezt az állítást megfogalmazta, azaz a hatóságot és nem az ügyfelet!

További ellentmondást jelent, hogy erről a kérdésről a tisztelt Alkotmánybíróság már döntött. A hivatkozott AB határozatok egyértelműen foglalnak állást abban a kérdésben, hogy az ellátás megváltoztatásának alapvető feltétele annak bizonyítása, hogy az ügyfél egészségi állapotában tényleges javulás történt. Az is egyértelműen kiderül a Határozatok indokolásából, hogy tényleges egészségi állapotjavulás nélkül történő változtatás, sérti a nemzetközi Egyezményben szereplő alapvető jogokat.

A Törvényszék tévedett továbbá abban a kérdésben is, hogy ilyen esetekben mi a helyes eljárás. Álláspontom szerint az állapotjavulás meghatározásának a hatóság által alkalmazott módja, ebben az esetben olyan, a közigazgatási hatósági ügy érdemét érintő **abszolút eljárási hiba**, aminek kijavítására, a hiba orvosolhatóságára a közigazgatási perben nincs lehetőség, az ilyen közigazgatási döntést a bíróságnak meg kell semmisítenie és a hatóságot új eljárás lefolytatására kell köteleznie.

A Törvényszék megjegyzésére vonatkozóan, miszerint jogi képviselővel jártam el, ismételten utalnék arra, hogy közigazgatási perben nincs jelentősége annak, hogy az ügyfél jogi

képviselő segítségével, vagy önállóan jár el. **A bíróságot a hatékony bírói jogvédelem, mint kötelezettség, akkor is terheli, ha a peres fél jogi képviselővel jár el.**

33. A Törvényszék indokolásában hivatkozik a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.448/2016/11. számú ítéletben kifejtett indokolásra, mely szerint megállapítható volt, hogy a felperes korábban megszerzett ellátásra (rokkant nyugdíj, majd rehabilitációs ellátás) vonatkozó jogosultsága, nem minősül jóhiszeműen szerzett jognak. A Törvényszék ehhez fűzött indokolásából egyértelműen kiderül, hogy a jóhiszemű megszerzés vonatkozásában vizsgálta ezt a kérdést. Részletes indokolása alapján arra lehet következtetni, hogy úgy tekint erre a kérdésre, hogy az, az ügyfél aki a NEFMI rendelet szabályai szerint lefolytatott orvosi felülvizsgálat során, 40% feletti egészségkárosodási értéket ér el, az korábbi rokkantsági nyugdíját jóhiszeműen szerezte meg, míg az, az ügyfél aki az új szempontrendszer szerint elvégzett minősítés során a 40%-os érték alá kerül, az korábbi rokkantsági nyugdíját nem jóhiszeműen szerezte meg!

A közigazgatási eljárás során a hatóság számára együttműködő magatartással lehetővé tettem, annak vizsgálatát, hogy a rokkantsági nyugdíjamat jóhiszeműen, törvényesen szereztem meg. Bizonyítottam, hogy korábbi betegségem jelenleg is fennállnak, sőt ehhez még további egészségkárosodások is társultak. A hatóság sem a közigazgatási eljárás során, sem az azt követő peres eljárásban nem hivatkozott arra, hogy ellátásom megszerzése nem jóhiszeműen történt. Mivel ez a kérdés vitatva soha nem volt, ennek megfelelően az alap perben sem hozhatott olyan döntést a Bíróság, hogy korábbi ellátásom nem jóhiszeműen szerzett jogosultság. A Törvényszék, túl azon, hogy egy olyan kérdésben foglalt állást, ami a korábbi eljárás kereteit túllépte, **bizonyítékként egy olyan bírói ítélet indokolási részére hivatkozott**, ami valójában **nem létezik!**

Annak a kérdése hogy korábbi jogosultságomat jóhiszeműen szereztem meg, vagy sem, egyébként is egy olyan kérdésnek minősül, amit csak önálló bizonyítás eljárás keretében lehet megítélni. Önmagában az a tény, hogy egy évtizedekkel a jogosultság megszerzését követően készült szakvélemény alapján a hatóság az egészségi állapot javulását állapítja meg, önmagában még nem jelenti azt, hogy a vizsgált személy korábbi jogosultságát nem jóhiszeműen szerezte meg. A nem jóhiszemű szerzés tényét a jogosultság megszerzésének időpontja szerinti körülmények és jogszabályok alapján és egy külön erre irányuló bizonyítási eljárás keretében lehet vizsgálni és megítélni.

34. A Törvényszék döntésében hivatkozott arra a korábban fel sem merült kérdésre, hogy létezik olyan orvosi szakvélemény, amely **tényleges** állapotjavulást rögzít.:

*"Azt a tényt kellett figyelembe venni, hogy a felperes állapota **ténylegesen** változott, mivel a közigazgatási eljárás során beszerzett orvosi vélemények szerint a felperes egészségi állapotában olyan mértékű változás következett be, hogy a rehabilitációs ellátás már nem illette meg."*

Perújítási kérelmünk alapját jelentette, hogy esetemben sincs az állapotjavulás mögött, **tényleges** állapotjavulást megállapító orvosi szakvélemény. Ez a hivatkozási alap azonban a Törvényszék döntésével megszűnt, hiszen megállapítást nyert, hogy van ilyen szakvélemény.

A Törvényszék döntésében nem jelölte meg a hivatkozott szakvélemények azonosítószámát, így tisztázatlan, hogy döntésében, valójában milyen szakvéleményekre hivatkozik. Eddig két szakvéleményről volt tudomásom. Ezek azonosítószáma, BAU/001/008007-2/2016, illetve JEO-C/017443-7/2016. Az általam ismert orvosi szakvélemények egyike sem rögzít tényleges állapotjavulást, sőt még állapotjavulásra vonatkozó megállapítást sem tartalmaznak, mindössze azt rögzítik, hogy az egészségkárosodás mértéke a NEFMI rendelet 1. mellékletében foglalt szempontrendszer figyelembevételével került megállapításra.

Tény, hogy a Baranya Megyei Kormányhivatal 71-2-06111/2015/9. számú Határozatában már szerepel az alábbi megállapítás: *'a BAU/001/008007-2/2016, számú elsőfokú komplex minősítés eredményéről szóló összefoglaló vélemény szerint egészségi állapotában olyan tartós javulás következett be, amely alapján már nem minősül megváltozott munkaképességű személynek, mivel egészségi állapota meghaladja a 60%-os mértéket.'*

A Baranya Megyei Kormányhivatal határozata azonban nem orvosi szakvélemény. További alapvető problémát jelent, hogy a határozatban hivatkozott összefoglaló orvosi szakvélemény ilyen megállapítást egyáltalán nem tartalmaz. Elképzelhetőnek tartom, hogy a Törvényszék e körben kizárólag a Kormányhivatal határozatát vizsgálta meg és azt nem ellenőrizte, hogy az abban rögzítettek a valóságnak megfelelnek-e, azaz létezik-e olyan orvosi szakvélemény, amire a Kormányhivatal határozatában hivatkozik. Ez álláspontom szerint súlyos eljárási hibának minősül, hiszen végső soron a Törvényszék egy olyan orvosi szakvéleményre hivatkozva hozott döntést, ami bizonyíthatóan nem létezik.

35. A Fővárosi Törvényszék álláspontom szerint súlyos eljárási hibát követett el azzal is, hogy az alap perben kialakított tényállást nem létező bizonyítékokra hivatkozva úgy módosította, hogy **ügyem ezáltal egészen más jogi megítélés alá esik**. Az a két új tényálláselem, hogy nem jóhiszeműen szereztem korábbi jogosultságomat, illetve az, hogy ténylegesen javult az egészségi állapotom, lényegében lehetetlenné teszi, hogy eredményesen éljek jogorvoslati lehetőséggel, hiszen ha ezek a megállapítások igazak, alaptalanul hivatkoznék a korábban kifejtett jogsértésekre.

További problémát jelent, hogy a Törvényszék úgy alakította ki ezt az új tényállást, hogy ennek megvitatását és az esetleges ellenbizonyítás lehetőségét, nem biztosította.

V.3. A Kúria Kfv.X.37.228/2020/3. számú végzése

36. Annak ellenére, hogy az ilyen típusú végzések általában felülvizsgálati kérelemmel nem támadhatóak, úgy döntöttem, hogy az alkotmánybírói panaszom benyújtása előtt, a Fővárosi Törvényszék végzésének felülvizsgálatát kezdeményezem. Meggyőződésem, hogy helyesen döntöttem, a Fővárosi Törvényszék olyan súlyos eljárási szabályszegéseket követett el, ami indokoltá teszi az ilyen körülmények között létrejött döntés felülvizsgálatát. A tisztelt Kúria feladata ugyanis nem korlátozódik a helyes jogértelmezés megítélésének kérdésére, legalább ilyen fontos a tényállás megállapítására irányuló eljárás jogszerűségének, az arra irányadó eljárási szabályok betartásának a vizsgálata.

37. A Kúria felülvizsgálati kérelmemet arra hivatkozva, hogy a Fővárosi Törvényszék végzése nem minősül az ügy érdemében hozott határozatnak elutasította. E körben a Kúria hivatkozik egy gazdasági ügyben született döntésre [EBH2005.1223].

38. Határozott álláspontom szerint a tisztelt Kúria tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a 7.Kpkf.671.389/2019/4. számú végzés nem érdemi döntés. A Fővárosi Törvényszék a korábbi tényállást két új elemmel módosította, döntését az új, módosított tényállás alapján hozta meg és döntését részletesen, az új tényállásnak megfelelően indokolta. Ezt figyelembe

véve a Fővárosi Törvényszék végzése, az ügy **érdemében hozott** végzés, mely ellen, álláspontom szerint, van helye felülvizsgálatnak.

39. További hiányosságot jelent, hogy a tisztelt Kúria nem vette figyelembe, hogy egy olyan ügyet vizsgál felül, amelyben a peres fél Egyezményben garantált jogainak sérelméről van szó. Az egyezményt kihirdető 1993. évi XXXI. törvény 13. cikk tartalma, **hatékony jogorvoslat** biztosítását írja elő, még ilyen esetekre vonatkozóan is. Tény, hogy az Egyezmény nem kötelezi a tagállamokat fellebbviteli bíróságok felállítására. Ha azonban ilyen bíróságok működnek, a tisztességes eljárás általános követelményeinek érvényesülniük kell. Álláspontom szerint ezt figyelembe véve a Kúria alappal nem hivatkozhat arra az általános gyakorlatra, hogy az ilyen típusú végzések ellen nincs helye felülvizsgálatnak. Nem tagadhatta volna meg egy olyan ügy felülvizsgálatát, mely ügy az Egyezmény hatálya alá tartozó jogsérelmet vizsgál és mely ügyben a bíróság a tényállást az irányadó eljárási szabályok súlyos sérelmével alakította ki.

VI. Az Alaptörvényben és a nemzetközi Egyezményben biztosított jogok sérelmének lényege és a sérelmezett bírói döntések alaptörvény-ellenességének okai

40. Álláspontom szerint a perújítási kérelem elbírálásakor az eljáró bíróságok három lényeges kérdést nem vettek figyelembe döntésük meghozatala során.

- Az eljáró bíróságok egy olyan ügyet vizsgáltak, amelyben a peres fél nemzetközi szerződésben garantált alapvető jogának sérelméről van szó.
- Az eljáró bíróságok egy közigazgatási határozat törvényességi felülvizsgálatának megengedhetőségéről döntöttek, így ennek megfelelően a hatékony bírói jogvédelemnek az eljárás során érvényesülnie kell.
- A hivatkozott jogsérelemre vonatkozóan, az alap perben, hatékony jogorvoslati lehetőséggel a peres fél - a Kúria Mfv.III.10.065/2016/6. számú döntése miatt - nem tudott élni.

41. A Pécsi közigazgatási és Munkaügyi Bíróság nem érzékelte, hogy a perújítás megengedhetőségével kapcsolatos polgári perrendtartásra hivatkozó merev álláspontja, nem csak a nemzetközi, hanem a legújabb hazai normákkal is ellentétes.

A jogorvoslathoz való jog fogalmát két, Európában különösen fontos dokumentum nagyon hasonlóan szabályozza Az EJEE Rómában, 1950 november 4-én került elfogadásra Több kiegészítő jegyzőkönyve is született. Magyarországon az 1993. évi XXXI. törvény hirdette ki az EJEE-t és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyvet.

Az EJEE 13. cikke tartalmaz rendelkezést a hatékony jogorvoslathoz való jogra. A szabály úgy szól, hogy bárkinek, akinek az EJEE-ben meghatározott jogait és szabadságait megsértették, joga van ahhoz, hogy a hazai hatóság előtt a jogsérelmet hatékony orvoslását kérje az esetben is, ha e jogokat hivatalos minőségben eljáró személyek sértették meg.

Az Európai Unió Alapjogi Chartája 2000 december 7-én Nizzában került aláírásra A szövegét 2007 december 12-én Strasbourgban kiigazították és magyarázatokat is fűztek hozzá Az EUSZ 6 cikk (1) bekezdésébe illesztett kereszt-hivatkozással az Alapjogi Charta az alapító szerződésekkel egyenértékű rangra emelkedett. Az EUSZ ugyanis kimondja, hogy e Charta ugyanolyan jogi kötőerővel bír, mint a Szerződések. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának VI címében az igazságszolgáltatással kapcsolatos jogok között helyezi el a hatékony

jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog szabályait. A 47 cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, az e cikkben megállapított feltételek mellett, joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz

A szabályozási kör eltérései Az EJEE a jogsérelem hatékony orvoslásaként a hazai (részes állambéli) hatóság előtti orvoslást teszi kötelezettséggé, az Alapjogi Charta viszont a jogvédelem egy magasabb szintjeként bíróság előtti hatékony jogvédelmet tesz lehetővé.

Az UDHR az Alapjogi Chartával rokonítható a jogorvoslat bírói úton való érvényesítésének kimondásával. Az ICCPR szóhasználata vegyes jellegű jogorvoslati formákat említ. A 2 cikk (3) bekezdés b) és c) pontja egyrészt az illetékes bírói, államigazgatási vagy törvényhozó hatóság vagy az állam jogrendszere szerint illetékes más hatóság eljárásának lehetőségét említi, másrészt célkitűző normaként állítja a részes államok elé azt, hogy mindezekkel az eszközökkel fejlesszék a bírói jogorvoslat lehetőségét.

Amíg az ICCPR 2 cikk (3) bekezdése és az EJEE 13 cikke csak a saját maga által szabályozott jogok megsértése tekintetében garantálja a jogorvoslati jogot, addig a jóval korábbi UDHR 8 cikke az alkotmányban vagy a törvényben biztosított alapvető jogokat sértő eljárások ellen teszi kötelezettséggé a jogorvoslat biztosítását Az Alapjogi Charta nyújtja a legszélesebb védelmet, a 47 cikk ugyanis a bíróság előtti jogorvoslathoz való jogot az összes uniós jogból származó jogra és szabadságra vonatkoztatja, azaz a védelmi szint nem korlátozódik a Charta által biztosított jogokra

A 2018 január 1-én hatályba lépett polgári perrendtartásról szóló 2016 évi CXXX törvényben a jogorvoslat és perorvoslat korábbi merev elválasztásához képest a törvényben nevesített jogorvoslati formák egy helyre kerültek, és a megváltozott szemléletű szabályozást mutatja, hogy e rész elnevezése a Perorvoslatok és azzal összefüggő eljárások szabályaira változott. A perorvoslatokkal összefüggő eljárások tágabb kategóriájába jogorvoslati típusú és effective remedy-típusú jogvédelmi eszközök is beleértendők, és minden olyan orvoslási eszköz is ide kell tartozzon, ami a feleket a bírósági határozatok hozatala révén ért sérelmek kiküszöbölését célozza

A közigazgatási eljárásjog új szabályozási megoldásai egyértelműen európai hatásokra változtak, a jogorvoslati jogok területén a szemléletváltozást úgy lehet tetten érni, hogy kimutathatók azok a jogi eszközök, amelyekkel a szabályozás a közigazgatás valamennyi cselekvésével szemben a hatékony bírói jogvédelem biztosítását kívánja elérni.

A fentiekből álláspontom szerint egyértelműen az következik, hogy a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak kötelezően vizsgálnia kellett volna, hogy az alap perben a nemzetközi szerződésben garantált jogok sérelmére vonatkozóan, rendelkezésre állt-e hatékony jogorvoslati lehetőség. Amennyiben a Bíróság a vizsgálatot követően arra a megállapításra jutott volna, hogy az alap perben ilyen jogorvoslati lehetőség nem volt biztosítva, a jogorvoslati lehetőség biztosítása érdekében ezt a lehetőséget, egy rendkívüli perorvoslat, egy perújítás keretében kellett volna biztosítani.

Álláspontom szerint a fentiekből az a következtetés is levonható, hogy ha a rendes bíróságok egy hibás jogi norma következtében korábban nem tudták biztosítani a vitatott kérdésben a hatékony jogorvoslat lehetőségét, majd az ilyen jellegű jogi akadály elhárulását követően sem biztosították az erre a kérdésre vonatkozó jogorvoslati lehetőséget, úgy a tisztelt Alkotmánybíróság a nemzetközi normák alapján rendelkezik olyan hatáskörrel, hogy az ilyen bírósági döntéseket felülvizsgálja és szükség esetén megváltoztassa, vagy megsemmisítse.

A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság nem a nemzetközi és az új hazai normáknak megfelelően járt el és ezzel megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében és az Egyezmény 13. cikkében foglaltakat.

42. Az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog alkotmányos védelmi köre kiterjed az indokolt bírói döntésre is. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye, a bíróság döntési szabadságának az abszolút korlátját jelenti. A bíróság a döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges, hogy számot adjon. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme, az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes bírósági eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. {20/2017. (VII. 8.) AB határozat, Indokolás [26], 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}.

A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a perújítás megengedhetőségének körében lényegében arra hivatkozott, hogy az Alkotmánybíróság határozata jogi érvelést tartalmaz, jogkérdésben pedig a hosszú ideje és következetesen érvényesülő bírósági gyakorlat alapján perújításnak helye nincs. Megállapítható ugyanakkor, hogy az erre a kérdésre vonatkozó indokolási kötelezettségének a Bíróság minimális mértékben sem tett eleget. A döntésből nem derül ki, hogy miért tekinti az egészségi állapot ténykérdését jogkérdésnek, ahogy indokolás hiányában az sem derül ki a döntésből, hogy az alap perben hozott bírói döntés mely indokolási részével kerül összeütközésbe az Alkotmánybíróság jogi érvelése.

A döntés ellen jogorvoslati lehetőség állt rendelkezésre. A peres fél azonban képtelen megfelelő módon fellebbezése során kérelmét megfogalmazni, ha nem ismeri a vitatott kérdéssel kapcsolatos pontos bírói álláspontot és jogértelmezést.

Álláspontom szerint a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság döntése, a kötelező indokolás elmaradása miatt sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogomat.

43. A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság jogkérdésre vonatkozó álláspontja, egyéb vonatkozásban is számos pontján megalapozatlan.

A közigazgatási bíróság a közigazgatási határozatok törvényességi felülvizsgálata során kizárólag jogkérdésben dönt, szakmai kérdésekben nem dönthet. A bíróság a felmerülő szakmai kérdésekben szakértő bevonásával, vagy az ügyben keletkezett szakvélemények alapján hozza meg döntését.

A NEFMI rendelet 1. számú melléklete alapján készült új szempontrendszer szerinti minősítés kétséget kizáróan jogkérdés, melynek elbírálására a közigazgatási hatóságnak van hatásköre. Az azonban, hogy az új szempontrendszer szerint készült szakvélemény alapján levont következtetés, mely szerint a kedvezőbb százalékos eredmény állapotjavulásra vezethető vissza, már egy olyan, külön bizonyítást igénylő ténykérdés, amely kérdés tisztázása nélkül a bíróság nem kerül abba a helyzetbe, hogy kétséget kizáró választ adjon arra a kérdésre, hogy a közigazgatási hatóság határozata törvényes volt, vagy sem.

Álláspontom szerint a perújítási kérelem benyújtása során hivatkozott 21/2018 (XI. 14.) AB Határozat [41] bekezdése ebben a kérdésben egyértelműen foglalt állást, amikor kimondta, hogy a jogi értelemben vett állapotjavulás alapján a korábbi ellátást megváltoztatni nem lehet. A 3024/2019. (II. 4.) AB Határozat még egyértelműbb iránymutatást ad azzal, hogy a Kúria Mfv.III.10.065/2016/6. számú ítéletét, mely a bíróságok számára kötelezően előírta az

egészségi állapot ténykérdésének, jogkérdésként történő értelmezését az Alkotmánybíróság alaptörvény-ellenesnek ítélte meg és megsemmisítette.

A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság döntése elfogadható abban az értelemben, hogy nincs helye perújításnak jogkérdésben, valamely anyagi jogi szabály értelmezését illetően. Tévedett azonban a Bíróság abban a vonatkozásban, hogy az egészségi állapot ismételt vizsgálata jogkérdést érintene. Jelen ügyben az egészségi állapot meghatározását ténykérdésként kell értelmezni. Azt is tévesen értelmezte a Bíróság, hogy ennek a kérdésnek a tisztázása sértené a bírói függetlenség elvét. Amennyiben a ténykérdésre alapított perújítás sikerre vezet, úgy ezzel kapcsolatosan sor kerülhet az alapügyben hozott bírósági határozat jogi felülrértékelésére is.

44. A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság jogkérdésre vonatkozó, perújítási kérelmet elutasító döntését nem indokolta, így csak feltételezni lehet, hogy ezzel kapcsolatos álláspontját a bírói függetlenség kérdésköréből vezette le. Ebben az esetben azonban megállapítható, hogy Bíróság a bírói függetlenség megsértését önmaga idézte elő azzal, hogy a perújítási kérelmet elutasította.

Az alap perben a Bíróság az egészségi állapot meghatározásának törvényességi felülvizsgálata során, döntését nem az Alaptörvény 28. cikk szerinti szabad bírói jogértelmezés alapján hozta meg. Az alap per ítélethozatalának időpontjában már (és még) hatályban volt a Kúria Mfv.III.10.065/2016/6. számú ítélete, amely normatív üzenetében előírta a bíróságok számára, hogy az állapotjavulás jogilag releváns meghatározása, a hatályos orvosszakmai jogszabályok szerinti százalékos mértékben bekövetkezett javulást jelent. Az alap perben a Bíróságnak ezt tényként kellett elfogadnia.

A perújítás során hivatkozott AB Határozat azonban ebben a kérdésben egyértelműen foglalt állást, amikor megállapította, hogy a jogi állapotjavulás nem ad alapot a korábban megállapított jogosultságok megváltoztatására. A 3024/2019. (II. 4.) AB Határozat még egyértelműbben kezeli ezt a kérdést, mert a Kúria döntésének megsemmisítése mellett, általános érvényű szabályként azt is megállapította, hogy az állapotjavulás bizonyításának hiányában az eljáró hatóságok nem tesznek eleget a tisztességes eljáráshoz való jog alkotmányos követelményének.

Az alap perben még fennálló, 28. cikk szerinti szabad bírói jogértelmezést akadályozó Kúria ítélete megsemmisítésre került, a korábban fennálló akadály a perújítási kérelem benyújtásának időpontjában már elhárult. A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság azzal, hogy a perújítási kérelmüket elutasította, lényegében kizárta annak lehetőségét, hogy a egy perújítás keretében a bíróság külső behatástól mentesen, kizárólag a 28. cikk szabályainak alkalmazásával - azaz szabadon - módosítsa korábbi ítéletét.

45. Lényeges kérdésként merül fel, hogy a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a perújítás megengedhetőségének vizsgálata során, nem volt tekintettel arra a tényre, hogy a perújítási kérelemben hivatkozott jogsérelemre, a tényleges állapotjavulás bizonyításának hiányára vonatkozóan, a korábbi peres eljárásban a Kúria Mfv.III.10.065/2016/6. számú ítélete miatt nem állt rendelkezésre olyan hatékony jogorvoslati lehetőség, mely alkalmas lett volna a sérelmezett döntést orvoslására. A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság döntésével szabálytalan módon megtagadta az alkotmánybírósági döntések által megnyíló jogorvoslati lehetőség biztosítását és ezzel megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését és az Egyezmény 13. cikkében foglaltakat.

46. A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság döntésével kapcsolatban felmerül, egy alkotmányossági szempontból nehezen értelmezhető probléma is.

A Bíróság a perújítási kérelem vizsgálata során, végső soron egy közigazgatási határozat törvényességének kérdéséről is döntött. Ezt figyelembe véve a hatékony bírói jogvédelemnek az eljárás során érvényesülnie kellett volna.

A 3024/2019. (II. 4.) AB Határozat 2019. január 29-én született. A perújítási kérelem elbírálására 2019. július 12-én került sor. A Bíróság ennek ellenére nem vette figyelembe az AB Határozat tartalmát. A határozatban egyértelműen és általános jelleggel szerepel, hogy az állapotjavulás bizonyításának hiányában az eljáró hatóságok nem tesznek eleget a tisztességes eljáráshoz való jog alkotmányos követelményének. Ügyem alapvető kérdése, a perújítási kérelem alapja az volt, hogy esetemben a hatóság nem tényleges, hanem jogi állapotjavulásra alapozta határozatát. Ennek a kérdésnek a tisztázásához elegendő lett volna az alap perben vizsgált közigazgatási határozat és az ahhoz tartozó orvosi szakvélemények megvizsgálása. A Bíróság azonban ezt nem tartotta vizsgálandó kérdésnek. A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság perújítási kérelmem elutasítása során lényegében **arról is döntött**, hogy perújítási eljárás keretében nem lehet kérni egy bizonyítottan Alaptörvényt sértő közigazgatási határozat felülvizsgálatát és megsemmisítését.

A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság döntésével nem csak az Alaptörvény tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjogomat sértette meg. A jogorvoslati lehetőség megtagadásával megsértette a XXVIII. cikk (7) bekezdésében és az Egyezmény 13. cikkében foglaltakat. Azzal hogy a Bíróság a hatékony bírói jogvédelem szabályait sértő módon lényegében megakadályozta, hogy egy megismételt közigazgatási eljárás keretében a közigazgatási hatóság a korábbi hibát kiküszöbölve, az Alaptörvénynek megfelelő döntést hozzon, megsértette az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglaltakat.

47. A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság indokolása szerint a perújítási kérelem során hivatkozott 21/2018. (XI. 14.) AB Határozat esetemre nem értelmezhető. A Bíróság indokolása az Mmtv. 33/A. § (1) bekezdésének a) pontjára épül. A Bíróság indokolásából az következik, hogy a határozatban pontosan meghatározott jogsértés tényét azokban az esetekben elfogadja, mely esetekben a jogsértés az ellátás csökkentését eredményezte, azokban az esetekben azonban nem, mely esetekben a tényleges állapotjavulás helyett figyelembe vett jogi állapotjavulás az ellátás megszüntetését eredményezte. Ez leegyszerűsítve lényegében azt jelenti, hogy esetemben nem történt jogsértés azzal, hogy az eljáró hatóság tényleges állapotjavulás bizonyítása nélkül szüntette meg a korábbi rendszerben létrejött jogosultságomat. Ez a jogértelmezés azonban sérti az Alaptörvény 28. cikk szabályait.

A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 28. cikk szerinti jogértelmezését figyelembe véve megállapítható, hogy a 21/2018. (XI. 14.) AB Határozat **és** a perújítási kérelem alapkérdését, a **tényleges állapotjavulás** kérdését, önhatalmúan és szabálytalan módon kivonta a bizonyítható és bizonyítandó kérdések köréből és ezzel megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk. (1) bekezdés szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogomat.

48. A Fővárosi Törvényszék 7.Kpkf.671.389/2019/4. számú végzésével a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság végzését helyben hagyta. Lényeges kérdés azonban, hogy döntését az eljárási szabályok súlyos megsértésével hozta meg.

A Fővárosi Törvényszék a perújítási kérelem alapkérdését, azt hogy esetemben nincs tényleges egészségi állapotjavulást igazoló szakvélemény, sajátos módon megkerülte azzal,

hogy a perújítási kérelem elbírálása során kialakult tényállást két ponton megváltoztatta. Egyrészt az alap perben hozott ítélet indokolásának megváltoztatásával megállapította, hogy korábbi rokkantsági nyugdíjam nem jóhiszeműen szerzett jogosultság, másrészt megállapította azt is, hogy rendelkezésre áll olyan orvosi szakvélemény, ami tényleges állapotjavulást rögzít. Ezzel lényegében ügyemet teljesen új alapokra helyezte. Megállapítható ugyanakkor, hogy a Fővárosi Törvényszék által hivatkozott "bizonyítékok" nem léteznek, nincs olyan bírósági ítélet, mely szerint korábbi jogosultságom nem jóhiszeműen szereztem meg, ahogy olyan orvosi szakvélemények sem léteznek, melyek tényleges egészségi állapotjavulást igazolnának.

Elfogadható szabály, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik jogosultsággal. Álláspontom szerint azonban ebben az esetben nem a bírói függetlenség körébe tartozó kérdéstről van szó.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése a bíróságokra nézve kötelező normaként rögzíti, hogy az ügyfél jogait tisztességes eljárás keretében kell elbírálni. Álláspontom szerint nem nevezhető tisztességes eljárásnak az olyan eljárás, melyben az elbírálandó tények és az ehhez kapcsolódó bizonyítékok az eljárási szabályok súlyos megsértésével kerülnek elbírálásra. A bírói függetlenség és az ehhez kapcsolódó Alaptörvény 28. cikk szerinti jogértelmezés, valamint az ehhez tartozó eljárási szabályok szerinti ítéleti tényállás szabályszerű kialakítása, alkotmányos alapkövetelmény. Álláspontom szerint azonban a Fővárosi Törvényszék eljárási szabályszegéseinek súlya, megalapozza az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogom sérelmének megállapítását, valamint sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó bizalomvédelem elvét.

További lényeges problémát is felvet a Fővárosi Törvényszék döntése. A Törvényszék döntésében elbírált tényként rögzítette, hogy korábbi jogosultságom nem jóhiszeműen szereztem meg, illetve azt, hogy rendelkezésre állnak olyan orvosi szakvélemények, melyek tényleges állapotjavulást rögzítenek. Amennyiben ezek a megállapítások a jövőben támadhatatlan, igaz tényként maradnak fent, azt kell megállapítani, hogy végérvényesen elestem minden jellegű hazai és nemzetközi jogorvoslati lehetőségtől, hiszen amennyiben a Törvényszék okiratban rögzített megállapításai igazak, úgy megállapítható, hogy semmiféle jogsérelem nem ért a hatósági és bírósági eljárások során.

Ilyen értelemben a Törvényszék döntése nem csak az Alaptörvény tisztességes bírósági eljáráshoz való jogom sérelmét jelenti. Sérül az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésébe foglalt és a nemzetközi **Egyezmény 13. cikkébe** foglalt jogorvoslathoz való jogom is.

49. A Kúria Kfv.X.37.228/2020/3. számú végzésével felülvizsgálati kérelmemet elutasította. Elfogadva a Kúria álláspontját arra vonatkozóan, hogy általában az ilyen jellegű döntések felülvizsgálattal nem támadhatóak, ismételten arra szeretnék röviden utalni, hogy a tisztelt Kúria álláspontja véleményem szerint téves, a Fővárosi Törvényszék döntése érdemi döntés. Hivatkozni szeretnék továbbá arra, hogy a felülvizsgálati kérelmünkben alapvetően az eljárási szabályok megsértését kifogásoltuk. Az eljárási szabályok betartásának vizsgálata véleményem szerint ilyen ügyekben is feladata a tisztelt Kúriának.

További problémaként jelenik meg, hogy a tisztelt Kúria a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz és a Fővárosi Törvényszékhez hasonló módon, nem vette figyelembe azt a lényeges körülményt, hogy az alap perben a perújítási kérelem alapkérdésére vonatkozóan, az Mfv.III.10.065/2016/6. számú ítélete miatt, nem állt rendelkezésre jogorvoslati lehetőség.

Ennek a lényeges kérdésnek a figyelmen kívül hagyása sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében és a nemzetközi **Egyezmény 13. cikkében** foglaltakat.

VII. Összegzés a bírósági ítéletek alaptörvény-ellenességére vonatkozóan

50. A perújítási kérelem során eljáró Bíróságok álláspontom szerint alapvetően azzal sértették meg az Alaptörvényben foglaltakat, hogy döntéseiket egy olyan bírósági joggyakorlatra alapították, amelynek alapjául szolgáló jogi normát - Kúria Mfv.III.10.065/2016/6. számú ítélete- az Alkotmánybíróság nemzetközi szerződésbe ütközőnek és alaptörvény-ellenesnek ítélte meg és kifejezetten hatályon kívül helyezett. Ezt a tényt, az eljáró Bíróságok nem vették figyelembe. Ez ebben az esetben már nem az Alaptörvény 28. cikk szerinti jogértelmezési kérdésként merül fel, hanem contra legem jogalkalmazási – tulajdonképpen jogalkotási – tevékenységet jelent, ami felveti a bíróságok törvényeknek való alávetettsége elvének a sérelmét. A contra legem jogalkalmazás ilyen módon a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmére vezethet, ha a bíróság a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó új jogi normákat nem veszi figyelembe, különösen akkor, ha a bíróság a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog, mint eljárásjogi jellegű alapjog egy aspektusát, az indokolási kötelezettséget sértő módon nem indokolja meg, hogy az adott jogkérdésre irányadó hatályos jogi normákat, miért nem alkalmazta.

A korábbi, hibás jogi norma, mely lényegében az egészségi állapot ténykérdését jogkérdésként kezelte a perújítás során hivatkozott 21/2018. (XI. 14.) AB Határozat és a 3024/2019. (II. 4.) AB Határozat következtében véglegesen megszűnt, Megállapítható, hogy a perújítási kérelem során eljáró Bíróságok az adott jogkérdésre irányadó, hatályos jogi normákat nem alkalmazták, nem tartották szükségesnek annak tisztázását, hogy esetemben az egészségi állapotjavulás **tényleges**, vagy csak az új minősítő rendszer szabályaiból adódó **jogi** állapotjavulást jelent. Álláspontom szerint ez olyan eljárási szabálysértésnek minősül, mely felveti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét.

A hatályos jogi normák figyelmen kívül hagyása egyéb szempontból is Alaptörvény ellenessé teszi a Bírósági döntéseket. Amennyiben ugyanis a Bíróságok figyelembe veszik a korábbi jogi normák megváltozásának tényét, a perújítás megengedhetőségére vonatkozóan is más döntésre kellett volna jutniuk. Ebben az esetben ugyanis nem hagyhatták volna figyelmen kívül azt a lényeges körülményt, hogy az alap per idején a Bíróság még kötve volt a korábbi normához, ami azt jelenti, hogy az adott kérdésre, az állapotjavulás hibás meghatározására vonatkozóan, a peres félnek nem volt hatékony jogorvoslati lehetőség biztosítva. Ez az akadály a korábbi jogi norma eltörlésével megszűnt.

A beadványom 41. pontjában részleteztem nemzetközi és a legújabb hazai normák szerint a hatékony jogorvoslat biztosítása elsődleges követelmény. Ezt figyelembe véve olyan esetekben, melyekben korábban egy téves jogi norma miatt nem állt rendelkezésre jogorvoslati lehetőség, nincs akadálya annak, hogy ezt a jogorvoslati lehetőséget a bíróságok egy perújítás keretében biztosítsák.

Azzal, hogy a perújítás során eljáró Bíróságok még a jogi akadály elhárulását követően sem biztosítottak jogorvoslati lehetőséget számomra, megsértették az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében és az Egyezmény 13. cikkében foglaltakat.

A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a perújítási kérelem elutasításának másodlagos okaként arra hivatkozott, hogy - az egyébként a perújítási kérelemmel támadott - közigazgatási határozat szerint, már nem minősülök megváltozott munkaképességű személynek, így a hivatkozott AB Határozat esetemre nem vonatkoztatható. A Bíróság jogértelmezése ebben a vonatkozásban súlyosan sérti az Alaptörvény 28. cikkében foglaltakat. A Bíróság ezzel az álláspontjával lényegében kivonta a tényleges egészségi állapotjavulás vizsgálatának kérdését a bizonyítható és bizonyítandó kérdések köréből és ezzel megsértette a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogomat.

A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság eljárásával kapcsolatban felmerül egy további alkotmányossági kérdés is. A közigazgatási perekben a hatékony bírói jogvédelem érvényesülése alapfeltétel. A 3024/2019. (II. 4.) AB Határozat általános jelleggel tartalmazza, hogy az állapotjavulás bizonyításának hiányában az eljáró hatóságok nem tesznek eleget a tisztességes eljáráshoz való jog alkotmányos követelményének. A Bíróság a perújítási kérelem elbírálása során tárgyalást tartott, amelyen alperes jogi képviselője jelen volt. Rendelkezésre áll egy jogszabály (Mmtv. 19/B. §) mely lehetővé teszi a hatóság számára, hogy a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogot sértő határozatát, saját hatáskörben eljárva visszavonja, vagy módosítsa. Álláspontom szerint a hatékony bírói jogvédelem szabályai alapján, a Bíróságnak **a törvényesség helyreállítása érdekében** még akkor is fel kellett volna szólítania alperest ennek a jogszabálynak az alkalmazására, ha úgy dönt, hogy a perújítási kérelmet eljárási szabályokra hivatkozva visszautasítja.

A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság egy közigazgatási határozat törvényességi felülvizsgálatáról döntött. A 3024/2019. (II. 4.) AB Határozat tartalma alapján egyértelműen megállapítható, hogy a vizsgált határozat az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését sérti. Ennek ellenére nem csak a perújítás formájában rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőséget tagadta meg a Bíróság. A hatékony bírói jogvédelem szabályait megsértve, az Mmtv. 19/B. § alkalmazását sem írta elő a hatóság számára.

Az, hogy egy bíróság előtt vizsgált Alaptörvényt sértő közigazgatási határozat hatályában fennmaradhatott, súlyosan sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjogot és sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó bizalomvédelem elvét.

Kelt: [REDACTED] 2020. október 26..

[REDACTED]
Indítványozó